

บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี*

THE ROLE OF SANGHA IN COMMUNITY DEVELOPMENT, CHA-AM DISTRICT, PHETCHABURI PROVINCE

พระมารุต กิตติปาโล

Phra Marut Kittipālo

วัดหนองศาลา จังหวัดเพชรบุรี

Wat Nong Sala, Phetchaburi Province

E-mail: poikaiy12purelom@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้เพื่อศึกษาสภาพบทบาท เปรียบเทียบ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี พบว่าประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลต่างมีความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงยอมรับตามสมมติฐานการวิจัย ปัญหาและอุปสรรค คือ ขาดความต่อเนื่องและงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรม ขาดการให้ความร่วมมือของประชาชนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้น ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ที่พระสงฆ์จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนา ดังนั้นคณะสงฆ์ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อเข้าร่วมพระสงฆ์ควรเข้าไปมีส่วนสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานราชการทุกภาคส่วนในทุกระดับ

คำสำคัญ: บทบาท; พระสงฆ์; การพัฒนาชุมชน

Abstract

This article was a study of the condition and comparison, to study problems, obstacles and suggestion of the monks' role in community development, Cha-Am district, Phetchaburi Province. This mix-method research found that overall, the opinions of the respondents were at a high level, different personal factors resulting in different opinions, thus accept according to the research hypothesis. Problems and obstacles were lack of continuity and budget for supporting activities, lack of cooperation of people in participating in organized activities, not receiving cooperation from various organizations in which monks would participate in developing. Therefore, public relations activities should be provided for public awareness and participation, monks should be involved in building relationships with government agencies at all levels.

Keywords: role, Buddhist monks, community development

* Received January 15, 2021; Revised March 20, 2021; Accepted April 11, 2021

บทนำ

บทบาทของพระสงฆ์ในยุคปัจจุบัน พระพุทธทาสภิกขุกล่าวว่า บทบาทที่พระสงฆ์ทำได้สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประการ คือ เผยแผ่ด้วยให้ปริยัติ (การศึกษา) เพื่อให้เกิดองค์ความรู้พัฒนาสู่ความคิดที่สามารถพิจารณาได้เอง เผยแพร่ด้วยการทำให้ดู (ปฏิบัติ) เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและสร้างความสนใจต่อผู้พบเห็น และทำแผนงานด้วยการมีความสุขให้ประชาชน (ปฏิเวธ) จนเกิดความไว้วางใจในแนวทาง ส่งผลต่อการริเริ่มประพฤติปฏิบัติตาม (เบญจา มังคละพฤกษ์, 2552) ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2535 เองได้กำหนดให้พระสงฆ์มีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคม ด้านการศึกษาสงเคราะห์ และด้านสาธารณสุขสงเคราะห์ เป็นผู้นำทางศีลธรรม เป็นผู้ให้คำปรึกษาด้านจิตใจ และส่งเสริมให้การศึกษาธรรมะ แก่เยาวชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนบริเวณวัด และชุมชนใกล้เคียง พระสงฆ์ในชุมชนมีความผูกพันกับชุมชนอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากในแต่ละภูมิภาคต่างก็จะมีกิจกรรมที่สำคัญ เกี่ยวกับศาสนา และจารีตประเพณีในชุมชนนั้นๆ ล้วนเป็นการเสริมบทบาท และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพระสงฆ์กับชุมชน นอกจากนั้นบทบาทที่สำคัญยิ่งและปรากฏอยู่ทั่วไปได้แก่ การเข้าไปสอนพระพุทธศาสนาในโรงเรียน ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา การเข้าไปบรรยายธรรมะแบบผสมผสานกับศาสตร์ปัจจุบัน ตามหน่วยงานทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนซึ่งเป็น (พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2554)

บทบาทเชิงรุกวัดและพระสงฆ์มีบทบาทที่สำคัญแก่ประชาชน และสังคมมายาวนานไม่ว่าจะเป็นสถานที่ให้การศึกษาการอาชีพ การรักษาโรค การพิจารณาตัดสินคดีความต่างๆ การให้คำแนะนำสั่งสอนสร้างความเข้มแข็งทางด้านจิตใจ เป็นสถานที่พักผ่อน และปฏิบัติธรรมรวมทั้งการทำกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่รวมอยู่ในวัดต่อบทบาท ดังกล่าวได้ลดน้อยลงตามสภาพความเจริญ

จากประเด็นข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา “บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี” ซึ่งเป็นบทบาทที่พระสงฆ์มีกับชุมชนซึ่งช่วยสร้างคุณค่าในการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคม และช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับพระศาสนาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณกำหนดการวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ที่อาศัยอยู่ในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีจำนวน 79,918 คน คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (ธานินทร์

ศิลป์จารุ, 2551) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 398 คนเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 คน เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเจาะจง และวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม

(n=398)

บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	ระดับความคาดหวัง		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ด้านสังคม	3.74	0.852	มาก
ด้านเศรษฐกิจ	3.55	0.936	มาก
ด้านวัฒนธรรม	4.02	0.823	มาก
ด้านการศึกษา	3.67	0.892	มาก
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.79	0.933	มาก
โดยรวม	3.76	0.789	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนมีความคาดหวังต่อบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$, S.D.=0.789) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ด้านวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ด้านการศึกษา และด้านเศรษฐกิจ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 สรุปผลการเปรียบเทียบระดับความคาดหวังที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	t-test	F-test	Sig.	ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
เพศ	4.671**		0.000	✓	
อายุ		9.117**	0.000	✓	
ระดับการศึกษา		3.739	0.005*	✓	
อาชีพ		6.215*	0.000	✓	
รายได้		3.865**	0.010	✓	

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่างกัน มีความคาดหวังต่อบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ตารางที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน	ปัญหา-อุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ด้านสังคม	ไม่มีการจัดโครงการอบรมค่ายคุณธรรมจริยธรรมให้ประชาชนขาดความต่อเนื่อง และงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรม	จัดให้มีการจัดโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม ให้เป็นแหล่งเรียนของประชาชนแบบต่อเนื่องทั้งภายในวัด และตามสถานที่ต่าง ๆ ที่รวมตัวกันของประชาชน
ด้านเศรษฐกิจ	ในบางเขตพื้นที่ของอำเภอชะอำยัง ไม่มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรชุมชน เช่น มูลนิธิ กองทุน ศูนย์ ฯลฯ	ให้มีการจัดตั้งองค์กรชุมชน เช่น มูลนิธิ กองทุน ศูนย์ ฯลฯ ให้ครอบคลุมในเขตพื้นที่การปกครองของคณะสงฆ์
ด้านวัฒนธรรม	ประชาชนไม่มีความเข้าใจในการที่พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมด้านวัฒนธรรม ประเพณี	ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจใน ความสำคัญของประเพณี และวัฒนธรรมแก่ประชาชนในชุมชนถึงความสำคัญของพระสงฆ์ในการส่งเสริมวัฒนธรรม
ด้านการศึกษา	ขาดอุปกรณ์การเรียนเป็นบางอย่าง มีตมหลังการเลือกตั้ง	ควรมีการเปิดรับบริจาคอุปกรณ์การเรียนให้แก่ชุมชน
ด้านสิ่งแวดล้อม	ในชุมชนประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ	ส่งเสริมให้ความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รักษาและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ

จากตารางที่ 3 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ตามข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านสังคม คือ 1) ไม่มีการจัดโครงการอบรมค่ายคุณธรรมจริยธรรมให้ประชาชน ชาติความต่อเนื่อง และงบประมาณในการสนับสนุนกิจกรรม 2) จัดให้มีการจัดโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นแหล่งเรียนของประชาชนแบบต่อเนื่องทั้งภายในวัด และตามสถานที่ต่าง ๆ ที่รวมตัวกันของประชาชน

ด้านเศรษฐกิจ คือ 1) ในบางเขตพื้นที่ของอำเภอชะอำยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรชุมชน เช่น มูลนิธิ กองทุน ศูนย์ ฯลฯ 2) ให้มีการจัดตั้งองค์กรชุมชน เช่น มูลนิธิ กองทุน ศูนย์ ฯลฯ ให้ครอบคลุมในเขตพื้นที่การปกครองของคณะสงฆ์

ด้านวัฒนธรรม คือ 1) ประชาชนไม่มีความเข้าใจในการที่พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณี 2) ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในสำคัญของประเพณี และวัฒนธรรมแก่ประชาชนในชุมชนถึงความสำคัญของพระสงฆ์ในการส่งเสริมวัฒนธรรม

ด้านการศึกษา คือ 1) ขาดอุปกรณ์การเรียนเป็นบางอย่างมีตรหลังการเลือกตั้ง 2) ควรมีการเปิดรับบริจาคอุปกรณ์การเรียนให้แก่ชุมชน

ด้านสิ่งแวดล้อม คือ 1) ในชุมชนประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ 2) ส่งเสริมให้ความรู้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รักษาและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ

อภิปรายผลการวิจัย

ประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญและน่าสนใจ และนำมาอภิปรายดังนี้

1.จากการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนในบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสุชินนะ อนินฺชิตโต (พรหมนิล) (2561) ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี” ผลการวิจัยพบว่า (1) บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านสังคม ด้านอาชีพ ด้านวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสาธารณสุข อยู่ในระดับมากทุกด้าน (2) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ ระดับการศึกษาและอาชีพ ไม่แตกต่างกัน และทางด้าน อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามนั้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอแก่งกระจาน ในด้านอาชีพ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสาธารณสุข มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนบทบาทในด้านสังคม และด้าน

วัฒนธรรม ประชาชนมีความเห็นไม่มีความแตกต่างกัน (3) ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ ด้านสังคม พบว่า ควรจัดให้มีการจัดโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม ให้เป็นแหล่งเรียนรู้แบบต่อเนื่องทั้งภายในวัด หรือตามสถานที่ต่างๆ และให้การประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ให้กับประชาชน ด้านอาชีพ พบว่า ควรจัดให้มีเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง จัดตั้งองค์กรชุมชน เช่น มูลนิธิ กองทุน ศูนย์ ฯลฯ สนับสนุนกลุ่มอาชีพดั้งเดิมในเป็นจุดแข็งในพื้นที่นั้นๆ ด้านวัฒนธรรม พบว่า ควรมีการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของวัฒนธรรม ประเพณี วันสำคัญของพุทธศาสนา และความสำคัญของพระสงฆ์ในการส่งเสริมวัฒนธรรมของชุมชน ด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ควรมีการปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน รักษาและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านสาธารณสุข พบว่า ควรส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจงานด้านสาธารณสุขแก่พระสงฆ์ และประชาชน ในความรู้ด้านการดูแลสุขภาพลักษณะ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี เป็นการทดสอบสมมติฐาน โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี แตกต่างกัน จึงยืนยันตามสมมติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระอธิการภักพล ฐานโกโร (2558) ได้วิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี” ผลการศึกษารายงานพบว่า (1) ประชาชนมีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก (3.74) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านการให้ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต (3.83) ด้านการเป็นแบบอย่างในการพัฒนาคุณภาพชีวิต (3.80) และด้านการสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิต (3.60) (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มี รายได้และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า 1) ด้านการให้

ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ขาดพระสงฆ์ที่สามารถเข้ามาอบรมคุณธรรม-จริยธรรมให้แก่ประชาชน ดังนั้นคณะสงฆ์ควรมีการจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ประชาชนเพื่อให้เข้าใจและรู้จักแก่นแท้ของศาสนาเพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิต 2) ด้านการเป็นแบบอย่างในการพัฒนาคุณภาพชีวิต พระสงฆ์บางรูปประพฤติปฏิบัติตนไม่อยู่ในสมณสาธูป ทำให้ประชาชนที่พบเจอไม่เลื่อมใสในศาสนา พระสงฆ์จึงควรเป็นแบบอย่างในการพัฒนาการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามครรลองเพื่อให้ประชาชนได้ปฏิบัติตาม ที่สำคัญจะต้องยกย่องเชิดชูบุคคลที่ทำความดีอย่างสม่ำเสมอให้สังคมได้รับรู้และเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืนและ 3) ด้านการสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิต ไม่ค่อยมีการสนับสนุนในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพชีวิตเท่าที่ควร คณะสงฆ์และหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะภาครัฐควรให้การส่งเสริมแบบรูปธรรมทำให้เกิดกิจกรรมในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยให้วัดเป็นแกนหลักในการพัฒนา 4) บทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถสรุปได้ดังนี้ พระสงฆ์ซึ่งเป็นผู้ทรงศีลและนำหลักธรรมของพระพุทธเจ้ามาปฏิบัติควรสำรวมกาย วาจา และใจ ให้อยู่ในครรลองคลองธรรม ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในสมณสาธูป ซึ่งจะ ทำให้ประชาชนที่พบเจอเลื่อมใสในศาสนา นอกจากนั้นคณะสงฆ์ควรสนับสนุนให้พระสงฆ์เป็นหลักในการทำกิจกรรมที่สามารถนำหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้

องค์ความรู้

1) องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ดังนี้

บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

ด้านเศรษฐกิจ พระสงฆ์ได้ส่งเสริมให้ประชาชนประกอบอาชีพโดยสุจริตมีจัดสรรพื้นที่ให้แก่ชุมชนในการสนับสนุนให้ประชาชนในการใช้ส่งเสริมให้ความรู้ในการประกอบอาชีพ

ด้านวัฒนธรรม พระสงฆ์มีบทบาทในการส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณี โดยใช้พื้นที่ของวัดเป็นสถานที่ร่วมกันของประชาชนทุกเพศทุกวัย ตามแต่ละเทศกาลต่างๆ และเป็นศูนย์กลางของการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรม เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาต่อไป

ด้านสิ่งแวดล้อม พระสงฆ์ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับชาวบ้าน รักษาธรรมชาติ และร่วมกันปลูกต้นไม้ภายในวัดให้เป็นสถานที่ร่มรื่นเหมาะสมกาลเป็นสถานที่พักผ่อน และยังจัดเป็นสวนป่าที่แสดงให้เห็นถึงระหว่างธรรมกับธรรมชาติ

ด้านสังคม พระสงฆ์ มีบทบาทในการช่วยเหลือทางสังคมใน ด้านสังคมสงเคราะห์ การให้คำแนะนำแนวทางการดำเนินชีวิต อีกทั้งยังส่งเสริมเรื่องของจริยธรรม และคุณธรรม เป็นผู้สนับสนุน ส่งเสริม ขับเคลื่อนกับชุมชนโดยก่อประโยชน์ให้เกิดกับสังคมโดยตรง และโดยอ้อม

ด้านการศึกษา พระสงฆ์ยังได้ช่วยพัฒนาการศึกษาทางด้านให้ความรู้ทางด้านคุณธรรม ศีลธรรม โดยมีพระได้เข้าไปสอนในโรงเรียน ทั้งในระดับชั้นประถมศึกษา และในระดับมัธยมศึกษาจึงทำให้ในปัจจุบัน เด็กและเยาวชนได้มีความรู้ความเข้าใจศีลธรรม และคุณธรรม กันมากขึ้น

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) คณะสงฆ์ควรมีนโยบายในการติดตาม ประสานงาน และคอยช่วยเหลือสนับสนุนบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม
- 2) คณะสงฆ์ควรมีการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ฝ่ายสังคมสังเคราะห์ของมหาเถรสมาคม กับพระสงฆ์ที่มีบทบาทในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้การทำงานในการพัฒนาชุมชนนั้นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และการทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) คณะสงฆ์ควรมีการพัฒนาให้ความรู้ด้านการพัฒนาชุมชนแก่พระสงฆ์ที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาชุมชน เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถในการทำงานในการพัฒนาชุมชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) คณะกรรมการที่รับผิดชอบในด้านสาธารณะสังเคราะห์ ควรมีการติดตาม ประเมินผลสนับสนุนการทำงานของพระสงฆ์ที่มีบทบาทด้านการพัฒนาชุมชน อย่างต่อเนื่อง
- 2) พระสงฆ์ผู้ทำงานด้านพัฒนาชุมชนควรแสวงหาความร่วมมือจากทั้งภาครัฐ เอกชน ชุมชนท้องถิ่น ในการทำงานในการพัฒนาชุมชนเพื่อให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเอง
- 3) ควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้ด้านการพัฒนาชุมชนแก่พระสงฆ์ และสร้างพระสงฆ์รุ่นใหม่ในการเข้ามาทำงานด้านการพัฒนาชุมชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาปัญหาบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ในด้านอื่นๆ
- 2) ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ของอำเภออื่น จังหวัดอื่น เพื่อเปรียบเทียบผล
- 3) ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
- 4) ควรศึกษาถึงปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชน ในอำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

เอกสารอ้างอิง

- ธานินทร์ ศิลป์จารุ.(2551). *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- เบญจมา มังคละพฤกษ์. (2552). *พระกับการเมือง หลวงตามหาบัวกับทักษิณ บันทึกเหตุการณ์ทางการเมืองร่วมสมัย*. นนทบุรี: บ้านหนังสือ.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (2554). *การเผยแผ่เชิงรุก*. กรุงเทพฯ: สามลดา.

- พระสุชินนะ อนินฺทิตฺโต (พรหมนิล). (2561). *บทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาชุมชนอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอธิการภักพล ฐานโกโร. (2558) *บทบาทของพระสงฆ์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ตำบลบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.